

Становище

относно кандидатурата на гл. ас. д-р Богдана Паскалева във връзка с участие в конкурс за доцент в професионално направление 2.1. «Западноевропейска литература», обнародван в „Държавен вестник“, бр. 61/ 02.08. 2022 г.

от проф. дфн Амелия Личева, Софийски университет

В обявения за доцент по западноевропейска литература конкурс имаме един кандидат – гл. ас. д-р Богдана Паскалева. Тя отговаря на минималните изисквания за длъжността, а по конкурса са спазени всички формални изисквания. Документите са изрядни.

Като оставим настрана тази техническа уговорка, няма как да не кажем, че кандидатурата на Богдана Паскалева е повече от добра, а отварянето на този конкурс е съвсем навременно. Богдана ще бъде един от най-младите доценти в Софийския университет, но това е само по възраст. Иначе в нейно лице имаме вече доказал се учен. Малко са не просто младите учени, а изобщо литературоведите у нас, които притежават такава ерудиция и подготовка. Изобщо, качеството на трудовете на Богдана Паскалева е такова, че я нарежда сред най-добрите български литературоведи по принцип. Защото Богдана е учен с физиономия, с много широк кръг от интереси, с рядката способност да прави наистина наука от това, с което се занимава. Отличното познаване на античната и ренесансовата култура, собствената ѝ преводаческа практика, но и завидната теоретична база, ѝ дават възможност да експериментира, да използва нестандартни ключове, когато работи и със съвременна проблематика.

Като преподавател по западноевропейска литература Богдана работи свободно с големите европейски езици, отлично познава, изследва, а и популяризира античната традиция. Самата тя, както стана дума, е преводач на важни текстове, чието отсъствие е било сериозен пропуск в българското културно пространство.

В конкурса гл. ас. д-р Богдана Паскалева участва с множество статии, публикувани у нас и в чужбина, част от тях в реферирани издания и всички със сериозни научни постижения. С оглед на конкурса обаче, в който водещ е хабилитационният труд, ще се спра накратко върху него.

Монографията носи заглавието „Обличане на голотата. Трансформации на образа в сюжета за Нарцис и Ехо“ и събира както разнопосочните интереси на Богдана и познаването на различни традиции и култури, така и уменията ѝ да сговаря история и теория, минало и съвременност. И не на последно място, способността ѝ да вкарва българското литературознание в широкия контекст на световното, показвайки неговите постижения и възможности да надскача регионалното. Важно е също така да се отбележи, че към споменатите подходи Богдана пристъпва като учен, който трябва да анализира и доказва. Тя ясно обособява хипотези, разрешава казуси, привежда доказателства, прави връзки, обобщава, проиграва варианти, дава изводи. В този смисъл изследването ѝ е научен труд в чистия му вид, в който при това много ясно звучи гласът на самия изследовател, защото той има какво да каже по всички казуси, които обсъжда.

Голямо достойнство на труда е и способността за сложни интертекстуални и метафикционални прочити, изведени на много равнища и спояваща текстове, жанрове, философия, митология, литература в интиругаващи реконструкции. Въпреки че задачите на работата не са наратологични, а са най-вече по посока

на образа и начините, по които той може да се мисли – като визуален, но и образът като въображаем или ментален, както и през разширяването към невизуалното, в което се включват и употребите и функционалността, както и условията за възникването му, а и мисленето му като семиотичен, но и като онтологичен проблем. Иначе казано, сериозен акцент се поставя върху езика и как той работи в полза на това, което е определено като теория на образа. И всичко това, на базата на брилянтни анализи и интересни и запомнящи се обвързвания на текстове и персонажи.

Не на последно място, достижение на труда е и прочитът на идеите на Сосюр, впрягането им в темитаките на труда, което става под знака на идеята за разглеждане на Сосюровата семиология, особено на древната поезия и вглеждането в материалността на звука. Като всичко това стъпва на близкото четене, красивата метафорика и неочакваните контекстуализации.

В заключение, изхождайки от солидната професионална биография на гл. ас. д-р Богдана Паскалева, от качеството на трудовете, с които кандидатства за обявения конкурс, от яркото ѝ писане и смелите идеи, от целенасочените търсения, от умението задълбочено и с усет да се анализира, както и от отличната литературоведска ерудиция, която притежава, и от високата оценка, която студентите ѝ дават като преподавател, си позволявам убедено да заявя, че на гл. ас. д-р Богдана Паскалева заслужено може да бъде присъдено научното звание „доцент“, в конкурс за доцент в професионално направление 2.1. Филология, научна специалност «Западноевропейска литература».

Проф. д-р Амелия Личева